

Notat

Dato: 23.04.2019
Arkivsak: 2019/10751-1
Saksbehandlar: oydziem

Til:	Utval for opplæring og helse Fylkesutvalet Fylkestinget
Frå:	Fylkesrådmannen

Svar på spørsmål vedk. seksuell trakassering

Fylkesrådmannen viser til møte i FT 05.03.19 sak 05/2019 der Jeanett Syversen (R) sette fram slikt oversendingsforslag til fylkesrådmannen:

«Jeg oppfordrer fylkesrådmannen og administrasjonen i Opplæring og Helse om å legge frem vurdering, som tar sikte på å avdekke om jenters skolehverdag i HFK er preget av kjønnsdiskriminering og sexismen.»

I 2017/18 var det mykje merksemd og heftig ordskilde nasjonalt og internasjonalt kring saker knytt til seksuell trakassering i arbeidslivet. Gjennom sida «Metoo» på Facebook vart det løfta fram saker som bidrog til å sette i gang ein meir generell debatt om kva som er akseptabel åtfærd i arbeidslivet. I kjølvatnet av debattane har private og offentlege verksemdar sett tema på dagsorden. Ein har i større grad sett behov for å kartlegge førekomst av seksuell trakassering/krenking. Dette har ført til at spørsmål om seksuell trakassering har blitt inkludert i fleire interne arbeidsmiljøundersøkingar.

I vinter stod nokre unge, kvinnelege elevar i vidaregåande opplæring fram og etterlyste ein tilsvarande debatt for elevar i skulane. Dei meinte det var viktig at tema som seksuell trakassering, uønskt seksuell merksemd og krenkande språkbruk vart sett på dagsorden, og ikkje berre akseptert som noko som unge jenter skal tåle.

Paragraf 9a i opplæringslova slår fast at alle elevar har rett til eit trygt og godt psykososialt miljø som fremjar helse, trivsel og læring. Det er eleven si subjektive oppleving som skal leggast til grunn i vurderinga. Dei seinare åra har krava til skuleeigar og skulane blitt skjerpa. Det gjeld særleg kravet til rutinar og dokumentasjon for å avdekke, varsle, undersøke og følge opp saker der det er mistanke om til dømes mobbing eller andre krenkingar. Kravet om nulltoleranse for mobbing har ført til at det ikkje er høve til å avvise mistanke/varsel på grunnlag av lokale, kulturelle trekk ved miljøet eleven oppheld seg i. For lærlingar er retten til eit godt psykososialt miljø forankra i arbeidsmiljølova.

Fylkesrådmannen meiner det er viktig å avdekke om elevar og lærlingar vert utsette for seksuell trakassering slik at dei ikkje får oppfylt retten til eit trygt og godt psykososialt miljø. Fylkesrådmannen vil følge opp følgjande tiltak for å sikre at ingen elevar eller lærlingar skal oppleve seksuell trakassering/krenking i opplærings situasjonen.

1. **Kartlegging av omfang gjennom generelle miljøundersøkingar.** Elevundersøkinga og lærlingundersøkinga er ei viktig kjelde til informasjon om skule- og arbeidsmiljø. Fylkesrådmannen vil gå i dialog med Utdanningsdirektoratet for å undersøke om det er mogleg å få inn spørsmål om seksuell trakassering i undersøkingane som gjeld vidaregåande opplæring. Resultata vil bli følgt opp gjennom kvalitetsoppfølginga i dialog med skular og arbeidsliv.
2. **Forsking på samanheng mellom språkbruk og haldningar.** Folkehelseinstituttet skal gjennomføre ei undersøking om bruk av sosiale medium blant elevar ved to vidaregåande skular i Bergen. Undersøkinga er ledd i eit større samarbeidsprosjekt mellom Bergen kommune og Hordaland fylkeskommune finansiert gjennom Program for folkehelsearbeid i kommunane. Det er forventa at ein gjennom dette prosjektet vil få meir kunnskap om i kva grad ungdommar opplever samhandling i sosiale medium som helsefremjande/hemmande. På grunnlag av funna vil ein undersøke korleis ein kan styrke folkehelsearbeidet gjennom sosiale medium, og ein vil involvere elevane i tiltaksutforminga.
3. **Undervisninga.** Folkehelse og livsmestring vil vere eit tverrfagleg tema i det nye læreplanverket, og det har i den samanheng vore peikt på behovet for at ein i norske skular bør ta meir ansvar for å legge til rette for god undervisning som kan fremje refleksjon og læring kring seksuell helse og identitet. I tillegg til oppdatert kunnskap om ulike tema, vil det vere viktig å legge til rette for samtaler om kva som er akseptabel åtfærd. Det blir viktig å tilby relevant kompetanseutvikling for lærarar.